

V.V.E. Werkgroep Dagvlinders 2012-11-03

BC Molsbroek Lokeren

Aanwezig: COUCKUYT Jurgen, CUVELIER Sylvain, DEGRANDE Jori, DEMOL Roland, HILLAERT Christophe, ORTWIN Hoffmann, MAES Boudewijn, MELIS Wim, ROELANDT Lou, SPRUYTTE Stef, VAN DE VELDE Philippe, VAN GRIMBERGE Agnes, VAN DEN ABBEELE Diederik, VANTIEGHEM Pieter, VERVAEKE Jacques.

Geëxcuseerd: BILLEN Ben, BRUGGEMAN Chris, CRAPOEN Michael, DE BACKER Daniël, DE PRINS Guido, DE PRINS Willy, GARREVOET Theo, LAMBRECHT Geert, MERVEILLIE Luc, PARMENTIER Laurian, STAELENS Johan, VERHELST Luc, WALTERUS Joël.

14u00: Inleiding

De aanwezigen worden verwelkomd op de 1ste vergadering van de V.V.E. Werkgroep Dagvlinders die opgericht werd op 22 september 2012 na unanieme goedkeuring van de aanwezige leden.

De V.V.E. is het uitgangspunt voor de Werkgroep Dagvlinders én daarom een korte beschrijving: de **Vlaamse Vereniging voor Entomologie** is een wetenschappelijke vereniging voor de studie van insecten. Het lidmaatschap staat open voor alle entomologen. Commerciële verzamelaars worden uitgesloten. Naast de net opgerichte Werkgroep Dagvlinders bestaan binnen de V.V.E. ook nog:

- Belgisch Trekvlinderonderzoek (B.T.O.)
- Werkgroep Bladmineerders
- Werkgroep Vlinderfaunistiek
- Regionale werking Antwerpen

Tijdschrift: Phegea.

Het laatste nummer is tijdens de vergadering doorgegeven aan alle aanwezigen ter kennisname.

Website: www.phegea.org

De aanwezigheid vanuit heel verschillende benaderingen rond dagvlinders op deze vergadering is opvallend én verheugend. Het onderwerp is trouwens een zeer breed multidisciplinair terrein geworden. Het is gestart uit de klassieke entomologie en gaat nu tot het natuurbeheer gericht specifiek op dagvlinders. Maar evenzeer gaat het van de wetenschappelijke benadering met dissecties, referentieverzamelingen, DNA onderzoek tot de zeer toegankelijke digitale fotografie.

Het is prachtig te zien dat er bij al deze mensen één grote passie leeft rond dagvlinders en het ziet er naar uit dat er van elkaar veel kan worden geleerd via deze werkgroep die een netwerk kan bieden voor continue uitwisseling van gegevens, projecten, studies enz.

Vooraleer van wal te steken, bedankt aan de mensen van vzw Durme die de locatie ter beschikking stellen voor drie van de zes jaarlijkse vergaderingen van de V.V.E. Werkgroep Dagvlinders.

Het is vooral dankzij de inzet van Jurgen COUCKUYT dat de huidige vergadering tot stand is gekomen waarvoor dank. Voor de goede orde: het lokaal wordt gratis ter beschikking gesteld, de dranken zijn op eigen kosten én aan een democratische prijs waarop Jurgen meldt dat de eerste consumptie tijdens de pauze aangeboden wordt.

Werking van de V.V.E. Werkgroep Dagvlinders

Vervolgens wordt de geplande werking van de Werkgroep voorgesteld die trouwens ook beschikbaar is op www.phegea.org mits door te klikken in de homepage op "Dagvlinders".

Meerdere onderzoeksprojecten zijn in voorbereiding en zullen actieve deelname vragen van de leden. Later volgen meer details hierover.

14u15: Journal Club

Eén van de objectieven is het up to date blijven met gepubliceerde literatuur. Dit wordt een regelmatig terugkerend thema met bespreking van artikels, boeken, websites, media enz.

V.V.E. leden zullen de besproken artikels (indien beschikbaar als pdf) kunnen bekomen via de **Dropbox "VVE Werkgroep Dagvlinders"** (voor informatie zie in Besluit 2.).

Drie recente artikels worden door Sylvain CUVELIER voorgesteld:

1. Morgun, D.V. & Wiemers, M. 2012.

Note. First record of the Lime Swallowtail *Papilio demoleus* Linnaeus, 1758 (Lepidoptera, Papilionidae) in Europe. – *The Journal of Research on the Lepidoptera*. **45**: 85-89.

Ter illustratie wordt een *P. demodocus* (Katanga-Kongo) getoond die heel sterk op de soort uit het artikel lijkt en ook de zelfde waardplanten heeft, nl. Citrusvruchten.

2. Hernández-Roldán, J.L., Munguira, M.L., Wagner, W. & Vila R. 2012.

Monograph. Comparative analysis and taxonomic use of the morphology of immature stages and natural history traits in European species of *Pyrgus* Hübner (Lepidoptera: Hesperiiidae, Pyrginae). – *Zootaxa* **3470**: 1-71.

Een belangrijke publicatie over de Europese soorten van het genus *Pyrgus* dat deel uitmaakt van de doctoraatsthesis van de eerste auteur over dit genus. Het artikel bevat veel nieuwe gegevens over deze soorten Hesperiiidae (Dikkopjes) en is voor elke soort goed geïllustreerd. Eén soort is onvoldoende opgenomen in de analyses: de Holarctische soort *P. centaureae*.

Om te helpen bij de benamingen van de anatomische structuren in de foto's van de eitjes, rupsen en poppen is in de Dropbox (zie Besluit 2.) een folder aanwezig: "2012 11 03 Anatomy all stages" die een aantal pdf's met verklarende figuren bevat.

3. Hiyama, A., Nohara, C., Kinjo, S., Taira, W., Gima, S., Tanahara, A. & Otaki, J.M. 2012.

The biological impacts of the Fukushima nuclear accident on the pale grass blue butterfly. *Scientific Reports* **2** : 570 DOI: 10.1038/srep00570.

Kort na het nucleair accident hebben de onderzoekers in het besmette gebied een studie opgestart met één algemene Japanse Lycaenidae soort: *Zizeeria maha*. Ze hebben de afwijkingen bekeken van vlinders uit de nabije omgeving, 2 tot 3 maanden na het accident en vervolgens vergeleken met de volgende generaties die verder gekweekt werden ver van Fukushima én met niet besmette waardplanten. De resultaten worden ook vergeleken met vlinders uit een verafgelegen én niet besmet gebied die in laboratorium omstandigheden aan straling werden blootgesteld.

Volgend op het artikel wordt nog een randbemerking gegeven: ook in niet besmette gebieden komen vergelijkbare afwijkingen sporadisch voor. Dit wordt geïllustreerd aan de hand van de voelsprietten van een sterk afwijkend exemplaar van *Argynnis aglaja f. scotica*.

15u00: Mededelingen

"Natuurbeheer in functie van dagvlinders. Een dilemma" door Jurgen COUCKUYT

Vertrekkende uit klassiek natuurbeheer gaat hij specifiek zijn visie ontwikkelen over de mogelijkheden binnen dit kader voor vlindergericht beheer. Hij beschrijft heel precies de zwaktes van de klassieke benadering bij het gefaseerd maaibeheer alsook het huidig wegbermbeheer. Hij werkt in zijn benadering sterk op twee pijlers: continu nectaraanbod voorzien waardoor er geen systematiek komt in het maaibeheer alsook een beheer dat hij omschrijft als "sinusoïde".

Hij zoomt vervolgens in op een praktijkgeval: kleinschalig beheer voor dagvlinders in "de Venne" te Lokeren. Bij de start van het beheer werden enkele afwezige doelsoorten voor ogen gehouden: *A. cardamines* en *O. sylvanus*. Sinds 2007 toont hij de toename van het aantal soorten in het gebied alsook specifiek de resultaten bekomen voor *O. sylvanus*. Na dit kleinschalig project gaat hij in op de mogelijkheden om grotere eenheden natuur te beheren in functie van de dagvlinders.

Zijn voordracht wordt beëindigd aan de hand van foto's van dagvlinders in de beheerde gebieden.

De presentatie is als pdf beschikbaar in de Dropbox "VVE Werkgroep Dagvlinders" (voor informatie zie in Besluit 2.). Bevindt zich in de sub-folder "2012 11 03 Presentaties pdf versie".

Pauze

15u45: Thema van de dag

Reisverslag: Dagvlinders op Chios, Psara en Lesvos van 25 mei tot 10 juni 2012 door Sylvain CUVELIER

Eerst wordt een korte inleiding gegeven waarbij de reisroute wordt getoond én ook de belangrijkste geografische elementen van de verschillende eilanden worden gesitueerd. Dit wordt gevolgd door een projectie van digitale foto's. Een artikel hierover is in voorbereiding.

Besluit

1. Verslag van de vergadering:

Komt beschikbaar via de website www.phegea.org alsook via de Dropbox "VVE Werkgroep Dagvlinders" waar voor leden van de V.V.E. nog meer documentatie beschikbaar wordt gesteld over de werkvergaderingen (cfr. supra).

2. Deelnemen aan de Dropbox "VVE Werkgroep Dagvlinders"

- De Dropbox is beschikbaar **voor alle leden van de V.V.E.** die zich inschrijven voor de VVE Werkgroep Dagvlinders.
- Gebeurt via een email uitnodiging die uitgaat vanwege Sylvain CUVELIER.
- De Dropbox werkt interactief in twee richtingen: zowel de eigenaar van de Dropbox als de uitgenodigde leden kunnen er documenten in plaatsen.

3. Volgende vergaderingen van de Werkgroep Dagvlinders:

- Vrijdag 18 januari 2013 in NALAH (Zoersel) om 20u00. Dit is de algemene ledenvergadering en nieuwjaarsreceptie van de V.V.E.
- Zaterdag 2 februari 2013 in BC Molsbroek (Lokeren) om 14u00.
- Zaterdag 2 maart in NALAH (Zoersel) om 14u00.

4. Agenda voor 02 februari 2013:

- De huidige planning van de februari vergadering is voorgesteld én staat nog open voor suggesties.
- Voorstellen te sturen aan: sylvain.cuvelier@pandora.be
- De finale agenda zal via meerdere kanalen tijdig gemeld worden (email, V.V.E.-website, en Dropbox).